

Vækst i beskæftigelse og produktivitet i Region Midtjylland 2000-2005

Region Midtjylland har i perioden 2000 – 2005 haft en realøkonomisk vækst på 6,5%, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 1,3%. Dette er den højeste vækstrate blandt regionerne i Danmark i den pågældende periode.

Den realøkonomiske vækst bestemmes af udviklingen i beskæftigelsen og i produktiviteten. Beskæftigelsen er steget med 1,8% i Region Midtjylland i perioden 2000 til 2005, mens produktiviteten er steget med 4,6% i samme periode. Stigningen i produktiviteten har således været den primære vækstfaktor i Region Midtjylland. Det er dog på væksten i beskæftigelsen, at Region Midtjylland adskiller sig fra de øvrige regioner: på landsplan har beskæftigelsesvæksten kun været på 0,3% i den pågældende periode.

Tabel 1. Udviklingen i beskæftigelse og produktivitet erhvervsfordelt, 2000-2005

	Region Midtjylland		Hele landet	
	Beskæftigelse	Produktivitet	Beskæftigelse	Produktivitet
Primære erhverv	-9,2%	25,7%	-10,5%	21,2%
Fremstilling mv.	-9,9%	12,4%	-8,6%	9,0%
Handel og service	8,2%	1,6%	5,0%	4,5%
Offentlige tjenesteydelser mv.	7,0%	-1,1%	2,3%	0,8%
I alt	1,8%	4,6%	0,3%	5,1%

Kilde: Danmarks Statistik

Den samlede beskæftigelsesvækst på 1,8% i Region Midtjylland dækker over store branchemæssige forskelle. Der har således været vækst i beskæftigelsen indenfor handel og service samt offentlige tjenesteydelser. Derimod er beskæftigelsen faldet med knapt 10% inden for de primære og sekundære erhverv.

I brancherne offentlige tjenesteydelser mv., hvor hovedparten af aktiviteterne foregår i offentligt regi, skal sammenligningen mellem regionerne tages med forbehold. Modsat privat ejede virksomheder, hvor værditilvæksten måles som arbejdsstedets output minus input, måles offentlige arbejdssteders værditilvækst udelukkende på baggrund af input. Produktivitsforskelle mellem regionerne vil derfor alene være udtryk for forskelle i lønniveauet samt i andelen af deltidsansatte.

De sektorer, der har oplevet fald i beskæftigelsen, tegner sig for de største produktivitsstigninger: produktiviten er steget med godt 25% i de primære erhverv og godt 12% i de sekundære erhverv.

Nedenfor er forskelle i væksten opdelt på geografiske områder i Regionen. Tallene foreligger ikke på kommuneniveau da Danmarks Statistik ikke leverer vækstdata for områder med mindre end 100.000 indbyggere.

Ligesom der er forskelle i vækstraten mellem brancher, er der også lokale forskelle internt i Regionen. Silkeborg-Favrskov-Skanderborg-området har oplevet den højeste vækst på 12% i perioden 2000-2005. Dette område er det eneste, der har haft positiv vækst i alle årene 2000-2005.

Herefter kommer Århus-området med en vækst på 9%, samt Struer-Lemvig-Holstebro-Ringkøbing-Skjern-området med en vækst på godt 7%. Væksten har været svagest i Djursland-Randers-området med knapt 3%, samt Herning-Ikast-Brande-området med en vækst på knapt 2%.

I Århus-området er det brancherne post og tele samt finansiering og forsikring, der har haft størst realvækst i perioden 2000-2005. Finansiering og forsikring har ligeledes haft en real-

vækst på knap 50% i Silkeborg-Skanderborg-Favrskov-området, og har dermed været medvirkende til den høje vækst i området.

Den svage vækst i Djursland-Randers-området skyldes bl.a. en ikke ubetydelig tilbagegang indenfor fremstillingssektoren. I Herning-Ikast-Brande-området kan den lave vækst bl.a. tilskrives, at de betydelige erhverv tekstil og møbler har haft en negativ vækst på henholdsvis 37% og 26%.

I nedenstående tabel er den årlige realvækst vist for alle områderne i Region Midtjylland.

Tabel 2. Den årlige realvækst (bruttoværditilvækst) efter område, 2000-2005

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2000-2005
Randers, Syddjurs og Norddjurs kommuner	2,1%	-0,3%	-0,6%	-0,8%	2,4%	2,8%
Århus kommune	2,3%	3,0%	-0,7%	1,8%	2,3%	9,0%
Hedensted, Horsens, Odder og Samsø kommuner	0,1%	2,6%	-0,4%	0,6%	2,5%	5,5%
Skive og Viborg kommuner	-3,0%	-1,3%	2,8%	3,7%	1,3%	3,4%
Silkeborg, Favrskov og Skanderborg kommuner	2,0%	2,8%	0,5%	2,7%	3,2%	11,7%
Struer, Lemvig, Holstebro og Ringkøbing-Skjern kommuner	2,4%	4,9%	-4,9%	2,8%	2,1%	7,3%
Herning og Ikast-Brande kommuner	1,0%	-0,7%	-1,0%	0,7%	1,8%	1,9%
Region Midtjylland	2,1%	-0,3%	-0,6%	-0,8%	2,4%	6,5%

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Bruttoværditilvækst udtrykker den produktionsværdi, som erhvervene har skabt, minus forbrug i produktionen, korrigeret for produktskatter og produktsubsidier.

Kun Århus-området og Silkeborg-Favrskov-Skanderborg-området har haft positiv vækst i beskæftigelsen fra 2000 til 2005, mens alle øvrige områder i Regionen har haft en negativ udvikling i antal beskæftigede.

I Århus-området er beskæftigelsen steget med 18.000 personer. Til gengæld er produktiviteten faldet med 1,5%. Modsat har Silkeborg-Skanderborg-Favrskov-området haft en høj vækst, primært på grund af stigende produktivitet og mindre på grund af stigende beskæftigelse.

Tabel 3. Realvæksten dekomponeret i beskæftigelsesvækst og produktivitetsvækst, 2000-2005

	Vækst i procent 2000-2005		
	Beskæftigelse	Produktivitet	Samlet vækst
Randers, Syddjurs og Norddjurs kommuner	-1,1%	4,0%	2,8%
Århus kommune	10,7%	-1,5%	9,0%
Hedensted, Horsens, Odder og Samsø kommuner	-0,4%	5,9%	5,5%
Skive og Viborg kommuner	-3,6%	7,2%	3,4%
Silkeborg, Favrskov og Skanderborg kommuner	1,6%	9,9%	11,7%
Struer, Lemvig, Holstebro og Ringkøbing-Skjern kommuner	-3,1%	10,7%	7,3%
Herning og Ikast-Brande kommuner	-2,0%	4,0%	1,9%
Region Midtjylland	1,8%	4,6%	6,5%

Kilde: Danmarks Statistik

Den højeste produktivitetsvækst findes i den vestlige del af regionen (Struer-Lemvig-Holstebro-Ringkøbing-Skjern-området), men her lægger et fald i antallet af arbejdspladser en dæmper på den samlede vækst.

Vækstmulighederne i et område påvirkes bl.a. af erhvervsstrukturen og andre lokale faktorer. Den strukturelle vækst viser den "mervækst" et område forventes at have, hvis der i området er relativt flere arbejdspladser indenfor en branche, som har generel højere vækst end gennemsnittet. Den strukturelle vækst vil være negativ, hvis området har relativt mange arbejdspladser med lav eller negativ vækst.

Århus- og Viborg-Skive-området har haft en positiv strukturel vækst på grund af relativt mange arbejdspladser inden for væksterhverv. De øvrige områder i Region Midtjylland har relativt flere arbejdspladser inden for brancher med lav eller negativ vækst. Til gengæld har en del af disse områder været i stand til at kompensere for en knapt så gunstig erhvervsstruktur med andre lokale vækst drivere. Dette beskrives i tabel 4 som "specifik" vækst, d.v.s. vækst, som ligger ud over den generelle vækst, og som ikke kan tilskrives tilstedeværelsen af relativt mange arbejdspladser inden for væksterhverv i lokalområdet.

I Silkeborg-Favrskov-Skanderborg-området har stort set samtlige brancher udviklet sig bedre end regions-gennemsnittet, og det vil derfor være nærliggende at antage, at de lokale rammebetingelser og geografi har haft afgørende betydning for væksten i dette område. I Skive-Viborg-området har træ- og møbelindustrien haft en større tilbagegang end regionsgennemsnittet, hvilket, i kraft af denne industris betydning for området, været medvirkende til en lav specifik vækst.

Tabel 4. Realvæksten dekomponeret i almen, strukturel og specifik vækst, 2000-2005

	Vækst i procent 2000-2005			
	Almen	Strukturel	Specifik	Samlet
Randers, Syddjurs og Norddjurs kommuner	6,5%	-0,7%	-3,0%	2,8%
Århus kommune	6,5%	2,3%	0,2%	9,0%
Hedensted, Horsens, Odder og Samsø kommuner	6,5%	-0,4%	-0,5%	5,5%
Skive og Viborg kommuner	6,5%	0,3%	-3,4%	3,4%
Silkeborg, Favrskov og Skanderborg kommuner	6,5%	-0,6%	5,8%	11,7%
Struer, Lemvig, Holstebro og Ringkøbing-Skjern kommuner	6,5%	-0,7%	1,5%	7,3%
Herning og Ikast-Brande kommuner	6,5%	-3,2%	-1,4%	1,9%
Region Midtjylland	6,5%	0,0%	0,0%	6,5%

Kilde: Danmarks Statistik

Den gennemsnitlige bruttoværditilvækst pr. beskæftiget var kr. 393.083 i 2005. Århus-området har den laveste bruttoværditilvækst på kr. 361.057 og Struer-Lemvig-Holstebro-Ringkøbing-Skjern-området den højeste bruttoværditilvækst på kr. 416.827. At Århus-området har den bruttoværditilvækst kan dels forklares ved at godt 17% af lønmodtagerne i Århus er deltidsansatte, mod godt 15% i hele Regionen. Desuden har Århus-området relativt mange arbejdspladser indenfor brancher med en relativ lav vækst, som f.eks. foreninger, kultur og renovation samt hoteller og restauration.

Tabel 5. Bruttoværditilvækst efter område, 2005

	Bruttoværditilvækst pr. beskæftiget	Bruttoværditilvækst pr. beskæftiget i forhold til gennemsnittet for Region Midtjylland
Randers, Syddjurs og Norddjurs kommuner	387.823 kr.	0,99
Århus kommune	361.057 kr.	0,92
Hedensted, Horsens, Odder og Samsø kommuner	413.256 kr.	1,05
Skive og Viborg kommuner	404.957 kr.	1,03
Silkeborg, Favrskov og Skanderborg kommuner	412.096 kr.	1,05
Struer, Lemvig, Holstebro og Ringkøbing-Skjern kommuner	416.827 kr.	1,06
Herning og Ikast-Brande kommuner	403.468 kr.	1,03
Region Midtjylland	393.083 kr.	1,00

Kilde: Danmarks Statistik